Hallituksen esitys Eduskunnalle Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Norjan kanssa tammikuussa 1979 tehdyn sopimuksen Tenojoen kalastuspiirin yhteistä kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamisesta.

Kysymyksessä olevilla muutoksilla pyritään Tenojoen lohenkalastuksen entistä parempaan sääntelyyn rauhoitusaikoja pidentämällä, kalastusmaksuja korottamalla, eri pyyntivälineiden ja veneen käyttöä säännöstelemällä sekä kalastuksen valvontaa tehostamalla. Lisäksi annetaan eräitä uusia määräyksiä muun muassa tieteellisen yhteistyön kehittämisestä Tenojoen kalakantojen suojelemiseksi sekä veden pilaantumisen estämiseksi.

Muutokset tulevat voimaan sinä päivänä, josta erityisellä noottienvaihdolla maiden kesken sovitaan sen jälkeen, kun muutokset on molemmissa maissa hyväksytty.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus kysymyksessä olevia muutoksia koskevan sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä.

YLEISPERUSTELUT.

1. Sopimusta koskevat neuvottelut.

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä 12 päivänä toukokuuta 1972 tehdyn sopimuksen (SopS 48/72) 2 artiklan mukaan voidaan sopimukseen liittyvään kalastussääntöön tehdä muutoksia kolmivuotiskausittain. Silmällä pitäen vuoden 1979 alusta alkavaa kolmivuotiskautta on vuoden 1978 aikana näistä muutoksista käyty neuvotteluja Suomen ja Norjan välillä. Neuvotteluissa on sovittu muutoksista myös itse sopimukseen.

Neuvotteluvaltuuskunnassa ovat olleet mukana maa- ja metsätalousministeriön, Lapin lääninhallituksen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sekä Utsjoen ja Inarin kunnista olevien ammattikalastajien edustajat. Valtuuskunta on neuvottelujen aikana kuullut myös Suomen Kalamiesten Keskusliiton ja Suomen Urheilukalastajien Liiton edustajia sekä saanut tiedokseen myös muiden lohenkalastuksesta Tenojoella kiinnostuneiden piirien näkemykset.

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskeva sopimus tehtiin Helsingissä 5 päivänä tammikuuta 1979 suoritetulla noottienvaihdolla.

2. Tenojoen lohenkalastuksen merkitys Suomelle.

Tenojoen vesistö on sekä Suomen että Norjan tärkein lohijoki. Myös koko pohjoista pallonpuoliskoa ajatellen Tenojoelta saadut lohi-

1679000089

Fyller Anders Aune
Anton Rikstad
pöytäkirja
Lassinantti

saaliit, kalastustilaston mukaan 150—250 tonnia lohta vuodessa viimeksi kuluneina vuosina, ovat erittäin merkittäviä. Tästä lohisaaliista on suomalaisten kalastajien osuus ollut keskimäärin noin kolmannes ja norjalaisten kalastajien osuus vastaavasti kaksi kolmasosaa. Tämän lisäksi norjalaiset kalastavat Tenon lohta suuressa määrin myös merellä ja Tenon vuonossa.

Suomen ja Norjan lohenkalastuksen osalta on edelleen huomattava, että norjalaisten kalastajien Tenojoen lohisaaliista noin 80 prosenttia pyydetään joen alajuoksulta, Tenojoen suun ja Alakönkään väliseltä jokiosuudelta ja että muiden kuin paikkakunnalla asuvien osuus tästä kalansaaliista on ollut vähemmän kuin 20 prosenttia. Sen sijaan Suomen puolella urheilukalastuksen osuus kokonaiskalastuksesta on viime vuosina voimakkaasti noussut niin, että se vuonna 1977 oli saatujen tilastotietojen mukaan yli puolet lohisaaliista. Urheilukalastuslupia myytiin sanottuna vuonna noin 12500, joista noin 9 000 Suomessa. Suomen osalta on myös todettu, että Tenon sivujokien osuus lohisaaliista on vähentynyt suhteessa kokonaissaaliiseen.

Tenojoki muodostaakin vesistöalueensa laajuuden ja luonnon olosuhteidensa takia ainoalaatuisen lohijoen, jota tähän mennessä mitkään luonnontilan muutokset eivät ole vaarantaneet. Suomen osalta Tenojoki on paikkakunnan asukkaiden kannalta merkittävä sekä tärkeä myös urheilukalastajille, joilla ei nykyisin ole Suomessa mitään siihen verrattavaa kalastusjokea. Suomalaisten lohisaaliin arvo Tenolta oli vuonna 1977 runsaat 2 miljoonaa markkaa.

3. Neuvottelutavoitteet.

Tätä taustaa vasten asetettiin sopimuksen ja kalastussäännön muutoksia koskeneille neuvotteluille seuraavat kolme tavoitetta. Ensinnäkin pidettiin tärkeänä säilyttää ja lisätä Tenojoen lohikantaa, erityisesti huolehtimalla lohen pääsyn turvaamisesta mereltä jokeen aina lohen kutupaikoille saakka. Toiseksi katsottiin, että paikkakunnan väestön lohenkalastukseen perustuva elinkeino oli turvattava. Kolmantena tavoitteena pidettiin kohtuullisen osan varaamista lohenkalastuksesta urheilukalastajille.

Nyt tehdyllä sopimuksella on paitsi muutettu voimassa olevan sopimuksen eräitä määräyksiä myös lisätty sopimukseen uutena määräyksenä tieteellisen yhteistyön kehittämisvelvoite Tenojoen lohikannan tilan seuraamiseksi samoin kuin Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) 3. merioikeuskonferenssissa yleisen kannatuksen saaneen niin sanotun kutuvaltioperiaatteen soveltaminen Tenojoen kalastukseen. Tämä periaate tarkoittaa sitä, että ne maat, joiden joista vaeltavat lohikalat ovat peräisin, jakavat ensisijaisesti sekä hyödyn että vastuun näistä kalakannoista. Sopimuksella tehdään myös mahdolliseksi Lapin lääninhallitukselle yhdessä Finnmarkin fylkesmanin kanssa sopia ilman varsinaista sopimuksen muuttamista eräistä kalastuksen järjestämistä ja kalastuskorttimaksujen porrastamista koskevista kysymyksistä Tenojoen kalastuksessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.

1. Muutoksia koskevan sopimuksen sisältö.

Jäljempänä selostetaan pääkohdittain Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen sekä siihen liittyvän kalastussäännön muuttamisesta tehdyn sopimuksen sisältö. Tämän lisäksi sekä sopimukseen että kalastussääntöön on tehty eräitä teknisluonteisia tarkistuksia.

Muutoksia koskeva sopimus tulee voimaan sinä päivänä, josta erityisellä noottienvaihdolla sovitaan sen jälkeen, kun sopimus on molemmissa maissa valtionsisäisesti hyväksytty.

1.1. Sopimuksen muutokset.

3 artikla. Kalastuksen yhteinen valvonta käyttämällä yhteisiä valvontapartioita ulotetaan valtakunnan rajalta aina Tenojoen suulle saakka. Suomalaisilla valvojilla on Norjan puolella lähinnä huomioitsijan asema, eivätkä he voi siis käyttää julkista valtaa Norjassa.

4 artikla. Kaikkien Tenolla kalastavien on riippumatta kalastustavasta lunastettava Tenon kalastuskortti kalastamista varten valtakuntien rajana kulkevassa vesistön osassa. Nykyisellään tämä koskee ainoastaan vavalla ja vieheellä kalastavia.

...tuom. kuikille pakoll. lupa.

Tenon kalastuskorttien hintoja koskevat määräykset siirretään kalastussääntöön ja tehdään mahdolliseksi niiden tarkistaminen Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmanin yhteisellä päätöksellä vastaamaan yleisen hintatason muutoksia.

Tenon kalastuskorteista saadut tulot jaetaan entiseen tapaan molempien valtioiden kesken. Sopimukseen otetaan kuitenkin tavoitteellinen määräys, jonka mukaan nämä tulot tulee käyttää ensisijaisesti kalastuksen valvonnasta aiheutuvien kulujen peittämiseen sekä muihin kalakantojen kehittämiseen tarkoitettuihin toimenpiteisiin Tenojoen kalastuspiirin alueella. Tämä määräys tulkitaan siten, että Suomen osalta voidaan entiseen tapaan siirtää osa kalastuskorttituloista Utsjoen manttaalikunnalle sanottuihin tarkoituksiin.

6 artikla. Kalastussääntö koskee suoranaisesti vain vesistön pääuomaa Tenojoen suulta valtakuntien rajana olevan Skietsham-joen latvoille saakka, mutta ei — kuten nykyisellään — sivujokia, joihin lohi nousee. Pääuomaan laskevien sivuvesistöjen osalta kumpikin sopimuspuoli sitoutuu saattamaan voimaan erillisiä säännöksiä ja ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen edistämiseksi. Tällaiset säännökset voi metsähallitus saattaa voimaan valtion yksityisten kalastusten käyttämisestä ja kalastamisesta valtiolle kuuluvissa vesissä annetun asetuksen (322/53) säännösten mukaisesti silloin, kun määräykset koskevat valtion omistamia vesialueita. Jos säännökset koskevat myös yksityisiä vesialueita, ne saatetaan voimaan kalastuslain (503/51) 50 §:n mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä. Nämä säännökset eivät voi 6 artiklan muutettujen määräysten mukaan rauhoitusaikojen, kalojen alimpien mittojen ja kalastusvälineiden käytön osalta olla lievempiä kuin kalastussäännön määräykset. Kalastusvälineiden käytöllä ei tarkoiteta kuitenkaan esimerkiksi rannalta kalastamisen ja veneen käyttämisen oikeutta. Kalastussäännössä olevat vesistön likaamisen ja jätteiden vesistöön laskemisen kieltoa koskevat määräykset koskevat kuitenkin myös sivuvesistöjä.

7 artikla. Tenojoen vesistön mahdollinen jakaminen useampaan kalastuskorttimaksuluokkaan on jätetty Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmanin kesken sovittavaksi. Samoin kysymys urheilukalastuksen järjestämisestä siten, että vesistön pääuoma jaetaan erillisiin alueisiin, joille kullekin myydään vain määrätty määrä kalastuslupia, on jätetty Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmanin kesken tarkemmin selvitettäväksi ja päätettäväksi.

8 artikla. Tämä uusi artikla koskee tieteellisen yhteistyön tehostamista maiden välillä kalakantojen säilyttämiseksi kalastuspiirin alueella.

9 artikla. Tähän uuteen artiklaan sisältyy yleisluonteinen määräys saalistietojen kokoamisesta kalastajilta. Tältä pohjalta tulevat asianomaiset viranomaiset antamaan tarkemmat ohjeet saalistietojen kokoamisesta.

10 artikla. Tässä uudessa määräyksessä vahvistetaan, että YK:n 3. merioikeuskonferenssissa yleisen kannatuksen saanutta niin sanottua kutuvaltioperiaatetta tullaan soveltamaan Tenojoen kalastuksessa.

1.2. Kalastussäännön muutokset.

2 §. Kalastusvälineiden käytön osalta kalastajat jaetaan kolmeen ryhmään: 1) kalastajat, joilla on kalastusoikeus ja jotka asuvat vakinaisesti jokilaaksoissa; 2) kalastajat, joilla ei ole kalastusoikeutta ja jotka asuvat vakinaisesti sanotuissa jokilaaksoissa; sekä 3) muut kalastajat. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat siis paitsi muualta tulevat urheilukalastajat myös jokilaaksoissa maa-alueita ja erämajoja omistavat kalastajat, jotka kuitenkaan eivät asu vakinaisesti kysymyksessä olevissa jokilaaksoissa.

Edellä tarkoitetun kahden ensimmäisen kalastajaryhmän osalta oikeus kalastaa rannalta vavalla ja vieheellä on samanlainen eikä siihen sovelleta niitä rajoituksia, jotka koskevat urheilukalastajia. Urheilukalastajien ryhmällä sen sijaan on oikeus kalastaa perhoa ja uistinta käyttäen vain veneestä lukuun ottamatta seuraavia paikkoja, joissa kalastus rannalta perhoa ja uistinta käyttäen on sallittu: 1) Tenojoen suu; 2) Alakönkään yläosa, Yläköngäs ja Matinköngäs maastoon asetettujen kilpien mukaisesti; sekä 3) Inarinjoki Matinkönkäästä ylöspäin sekä Skietsham-joki.

perho-uistin

Tämän lisäksi on urheilukalastajien ryhmään kuuluvilla kalastajilla oikeus rannalta kalastukseen perhokalastusvälineillä siten, että heittopainon käyttö on kielletty ja että samanaikaisesti saa käyttää enintään yhtä 2/0 tai sitä suurempaa kokoa olevaa perhoa.

yleisperho

7.

3 §. Padossa saa johtoverkon ja koukkuverkon yhteenlaskettu pituus olla enintään 80 metriä laskettuna varsinaisesta padosta. Samassa padossa sadaan käyttää enintään kolmea koukkuverkkoa tai rysää.

5 §. Yksisäikeisten keinokuitulankojen käyttö kielletään lohen, meritaimenen ja meriraudun pyyntiin tarkoitetuissa verkkopyydyksissä kahden vuoden siirtymäkauden kuluessa.

6 §. Kalastuskorttien hintoja korotetaan kalastuspiirin jokilaaksoissa vakinaisesti asuvien kalastajien osalta 2,50 markasta ja 5 markasta 8 markkaan kalenterivuodelta. Urheilukalastajien ryhmän kalastusmaksu korotetaan Suomen ja Norjan kansalaisten osalta 25 markasta 40 markkaan sekä muiden maiden kansalaisten osalta 50 markasta 80 markkaan vuorokaudelta.

Kaikkien Suomen puolella kalastavien on suoritettava Suomessa vaadittava kalastuksenhoitomaksu kalastuslain säännösten mukaisesti.

7 §. Kulkutusaikaa lyhennetään viidellä vuorokaudella siten, että se päättyy 15 päivänä kesäkuuta.

8 §. Lohen, meritaimenen ja meriraudun viikkorauhoitusta pidennetään yhdellä vuorokaudella siten, että se alkaa jo torstaina ja päättyy maanantaina. Samalla kalastus kaikkia kalastusvälineitä käyttäen kielletään yhdeksi vuorokaudeksi sunnuntaista maanantaihin.

12 §. Sellaisen veneen käyttö, joka ei kuulu kalastusalueen jokilaaksoissa vakinaisesti asuville henkilöille, on kalastuksessa kielletty.

13 §. Seisoviin verkkoihin ja patoihin on merkittävä omistajan nimi ja osoite. Nykyisellään merkitsemisvelvollisuus koskee vain lohen tai meritaimenen pyyntiin käytettävää seisovaa verkkoa.

16 §. Kahden eri omistajille kuuluvan seisovan verkon välisen etäisyyden tulee olla vähintään 60 metriä.

17 §. Kalastussäännössä olevaa luetteloa nimismiehen tehtävistä täydennetään vastaamaan sopimukseen ja kalastussääntöön tehtyjä muutoksia.

19 §. Tenolla kalastukseen käytettävät veneet on rekisteröitävä ja niissä on oltava kansallisuusmerkki ja -numero.

20 §. Vesistön likaamisen ja jätteiden laskemisen kieltoa tehostetaan yksityiskohtaisemmilla määräyksillä. Näiden määräysten tarkoituksena on mahdollistaa vesistön veden laadun entistä parempi valvonta. Vesistön hoitomääräykset vastaavat vesilain (264/61) säännöksiä ja niitä vastaan rikkomisesta voidaan rangaista sanotun lain nojalla.

2. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön jäljempänä mainitut muutokset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat näin ollen eduskunnan suostumuksen.

Sopimuksen nykyisen 4 artiklan mukaan Tenojoen kalastuskorttien hinnoista sovitaan tavanomaisessa järjestyksessä hallitusten välillä. Sopimusta koskevan muutoksen mukaan Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat yhteisellä päätöksellä tarkistaa kalastuskorttien hintoja vastaamaan yleisen hintatason muutoksia. Kalastussäännön 6 §:ään on siten otettu kalastuskorttien hinnan määräämistä koskeva perussääntö.

Lohen pyydysten käyttöä koskevaa kalastussäännön 2 §:ää muutetaan siten, että urheilukalastajien ryhmään luetaan myös Tenojoen laaksoissa maa-alueita ja erämajoja omistavat kalastajat, jotka kuitenkaan eivät varsinaisesti asu kysymyksessä olevissa jokilaaksoissa. Kun Suomen osalta kalastusoikeus periaatteessa on kaikilla, joilla maanomistuksen kautta on oikeus yhteisiin vesialueisiin, saattaa siis edellä tarkoitetuilla maanomistajilla kauppaehdoista riippuen olla oikeus kalastukseen Tenolla ja sen mukaisesti pykälän nykyisen sanamuodon mukaan oikeus myös pato- ja verkkokalastukseen. Muutoksen tarkoituksena kuitenkin on rinnastaa kaikki edellä mainitut henkilöt kalastusvälineiden käytön osalta urheilukalastajiin, mikä järjestely merkitsee rajoitusta heidän kalastusoikeutensa käytössä. Muutoksella ei sen sijaan puututa itse kalastusoikeuteen. Muutoksella ei ole myöskään vaikutusta kalastuskorttimaksuihin, joiden osalta kysymyksessä olevat henkilöt nykyisten määräysten mukaisesti on rinnastettu urheilukalastajiin.

Kalastussäännön 12 §:ään on lisätty uusi 2 kappale, jonka mukaan sellaisen veneen käyttö, joka ei kuulu kalastuspiirin jokilaaksoissa vakinaisesti asuville henkilöille, on kalastuksessa kielletty. Voimassa olevan sopimuksen mukaan on veneen käyttöä rajoitettu asettamalla veneellä kalastusta suorittavalle henkilölle erityinen venemaksu siinä tapauksessa, ettei vene

kuulu paikkakunnalla vakinaisesti asuvalle henkilölle. Muutoksella ei puututa yleisten oikeusperiaatteiden mukaan Suomen kansalaiselle kuuluvaan niin sanottuun jokamiehen oikeuteen liikkua vesistössä. Milloin kalastusalueen omistajana on valtio, sovelletaan veneellä kalastukseen kalastuslain 54 ja 108 §:n säännöksiä, jolloin kalastusalueella liikkumista koskevia säännöksiä voidaan antaa asetuksella. Jos kuitenkin vesialueen omistajina on myös yksityisiä kansalaisia, kuten on asian laita Tenojoella, tai jos vesialueen omistussuhteesta ei ole tarkempia tietoja, vaaditaan sopimuksen voimaansaattamiseen laki. Tenojoen osalta vesipiirirajankäynti on kesken, ja näin ollen kysymyksessä olevan muutoksen voimaansaattamiseen tarvitaan eduskunnan hyväksyminen. Kalastuksesta Näätämöjoen kalastusalueella tehtyyn uuteen sopimukseen (SopS 18/78) liittyvään kalastussääntöön (9 §) sisältyy nyt tehtyä muutosta vastaava veneen käyttöä koskeva määräys.

Kalastussäännön 13 §:ssä oleva laajennettu verkkopyydysten merkitsemisvelvollisuus ja 19 §:ssä oleva veneiden rekisteröimisvelvollisuus perustuvat pyrkimykseen tehostaa kalastuksen valvontaa. Näiden velvollisuuksien laiminlyömisestä voidaan rangaista samalla tavalla kuin muusta kalastussäännön vastaisesta rikkomuksesta.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 5 päivänä tammikuuta 1979 tehdyn Suomen Tasavallan ja Norjan Kunangaskunnan välisen Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskevat kalastussäännön muuttamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska kysymyksessä oleva sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi näin kuuluva lakiehdotus:

Laki

Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussännön muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Helsingissä 5 päivänä tammikuuta 1979 suoritetulla noottienvaihdolla tehdyn Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välisen Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen (SopS 48/72) ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovittu.

Helsingissä 12 päivänä tammikuuta 1979.

Tasavallan Presidentti

Ulkoasiainministeri

Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen

SOPIMUS

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä

Suomen Tasavalta ja Norjan Kuningaskunta ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Suomessa ja Norjassa on annettava Tenojoen kalastuspiirin kalastussääntö, Suomessa oheisen suomenkielisen ja Norjassa oheisen norjankielisen tekstin mukaisena. Tenojoen kalastuspiiri käsittää Tenojoen vesistön sillä tavalla kuin kalastussäännön 1 §:ssä sanotaan.

Kalastussääntö tulee voimaan samanaikaisesti molemmissa maissa.

2 artikla

Kalastussääntö on voimassa kolme vuotta kerrallaan. Kalastussäännön muuttamista koskeva neuvottelupyyntö on esitettävä vähintään vuotta ennen kunkin kolmivuotiskauden päättymistä. Mikäli kumpikaan osapuoli ei esitä tällaista pyyntöä, jatkuu kalastussäännön voimassaolo edelleen seuraavan kolmivuotiskauden.

3 artikla

Valtakuntain rajana olevaa vesistön osaa varten tulee valvontaa suorittamaan asettaa yhteisiä suomalais-norjalaisia kalastuksenvalvontapartioita, joissa on yksi suomalainen ja yksi norjalainen valvoja. Partioiden lukumäärästä, valvonta-alueesta ja muista valvontaan liittyvistä seikoista päättävät yhdessä Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman. Kumpikin valtio palkkaa ja varustaa valvojansa, mutta yhteiset menot jaetaan tasan molempien valtioiden välillä.

Tenojoen suun ja valtakunnan rajan välisellä osalla Tenojokea saa suomalainen valvoja osal-

OVERENSKOMST

mellom Kongeriket Norge og Republikken Finland om felles forskrifter om fisket i Tanaelvas fiskeområde

Kongeriket Norge og Republikken Finland er blitt enige om følgende:

Artikkel 1

I Norge og Finland skal utferdiges forskrifter om fisket i Tanaelvens fiskeområde, i Norge ifølge vedlagte norske tekst og i Finland ifølge vedlagte finskspråklige tekst. Tanaelvas fiskeområde omfattar de vassdrag som er angitt i forskriftenes § 1.

Forskriftene trer i kraft samtidig i begge land.

Artikkel 2

Fiskereglene skal gjelde tre år om gangen. Ønske om forhandlinger for endring av fiskereglene må fremsettes minst ett år før slutten av hver treårs-periode. Dersom ingen av partene kommer med et slikt ønske, fortsetter gyldigheten over følgende treårsperiode.

Artikkel 3

For den del av vassdraget som danner riksgrense, skal kontroll og overvåking skje ved felles finsk-norske fiskeoppsynspatruljer med en norsk og en finsk oppsynsmann. Patruljenes antall, oppsynsområde og andre ting vedrørende oppsynet fastsettes i fellesskap av fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland. Hvert rike lønner og utstyrer sine oppsynsmenn, mens felles utgifter deles likt mellom de to rikene.

For den del av Tanaelva som ikke danner riksgrense, får finsk oppsynsmann delta som

lotua huomioitsijana norjalaiseen valvontapartioon. Tällainen osallistuminen tapahtuu sillä tavalla kuin siitä molempien maiden valvontaviranomaisten kesken tarkemmin sovitaan.

Asianomaisten Suomen ja Norjan nimismiesten ja kalastuksenvalvojain tulee toisilleen suotaan ilmoittaa, kun heidän tietoonsa on tullut oman havainnon tai luotettavien selvitysten perusteella, että jokien siinä osassa, missä valtakuntien raja kulkee, toisen valtakunnan alueella on harjoitettu tai harjoitetaan kalastusta vastoin tätä sopimusta tai voimassa olevaa kalastussääntöä ja sellaisissa olosuhteissa, että voidaan olettaa asianomaisen osapuolen omien valvontaviranomaisten olevan tietämättömiä siitä.

Jos asianomainen nimismies omilta viranomaisiltaan vastaanottaa tiedon, että suomalaisen ja norjalaisen kalastussäännön 21 §:n nojalla on myönnetty erivapaus kalastussäännön määräyksistä jokien siinä osassa, missä valtakuntain raja kulkee, on hänen siitä ilmoitettava asianomaiselle nimismiehelle toisessa sopimusvaltiossa.

4 artikla

Jokaisen, joka tahtoo kalastaa siinä kalastuspiirin osassa, jossa valtakuntain raja kulkee, tulee ennen kuin kalastus alkaa lunastaa kalastuskortti. Kalastuskortti oikeuttaa kalastukseen myös toiseen valtioon kuuluvalla vastaavalla kalastuspiirin osalla, mikäli kalastus tapahtuu vavalla ja vieheellä. Myös soutajalla tulee olla voimassa oleva kalastuskortti.

Kalastuskortti ei vapauta noudattamasta kulloinkin voimassa olevia määräyksiä maahan tulosta ja poliisiviranomaisille ilmoittautumisesta yms. Ulkomaalaisille, jotka eivät ole oikeutettuja oleskelemaan molemmissa maissa ilman passiin merkittyä maahantulolupaa, ei voida antaa kalastuskorttia, elleivät he esitä voimassaolevaa passia, johon molempien maiden maahantuloluvat on merkitty.

Tarkemmat määräykset kalastuskortista perittävistä maksuista annetaan kalastussäännössä.

Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmanin on niin aikaisin kuin mahdollista, mieluiten ennen huhtikuun 1 päivää, ilmoitettava toisilleen niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka antavat kalastuskortteja.

Kalastuskorteista saadut tulot jaetaan tasan molempien valtioiden kesken. Jaon suorittavat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman. Lääninhallituksen ja fylkesmanin on ennen kunkin vuoden joulukuun 1 päivää toimitettava toi-

observator sammen med norsk oppsynspatrulje. Slik deltakelse skjer etter nærmere avtale mellom hvert lands oppsynsmyndighet.

Vedkommende lensmenn og fiskeoppsynsmenn i Norge og Finland skal underrette hverandre direkte når en av dem ved selvsyn eller på grunnlag av pålitelige opplysninger har fått vite at det på den strekning av elvene som danner riksgrense, er foregått, eller foregår, fiske på det annet rikes område i strid med denne overenskomst eller de fastsatte fiskeregler og under slike forhold at vedkommende stats egne oppsynsmyndigheter ikke kan antas å være vitende om det.

Hvis vedkommende lensmann fra sitt eget rikes myndigheter mottar melding om at dispensasjon fra fiskereglene er gitt i henhold til de norske og finske forskriftenes § 21 på den strekning av elvene som danner riksgrense, skal han underrette vedkommende lensmann i det andre rike om dette.

Artikkel 4.

Enhver som vil fiske i den del av fiskeområdet som danner riksgrense, skal løse fiskekort før fisket begynner. Dette gir rett til fiske også i motsvarende del av fiskeområdet som hører til det andre riket, såfremt fisket foregår med stang eller håndsnøre. Den som ror skal også ha fiskekort.

Fiskekort fritar ikke for plikten til å rette seg etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser om innreise og melding til politimyndigheter m.v. Utlendinger som ikke har adgang til begge land uten visert pass, kan ikke tilståes fiskekort, med mindre de kan fremlegge gyldig pass visert for begge land.

De nærmere regler om kortpriser fastsettes i forskriftene.

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland skal så tidlig som mulig, helst før 1. april hvert år, meddele hverandre navn og adresse på de personene som utsteder fiskekort.

De samlede inntekter av fiskekortsalget deles likt mellom de to rikene. Fordelingen utføres av fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland. Fylkesmannen og länsstyrelsen skal innen 1. desember hvert år gi hverandre en

silleen selvitys asianomaisessa valtiossa kalastuskauden aikana myydyistä kalastuskorteista.

Kalastuskorteista saadut tulot tulee käyttää ensisijaisesti kalastuksen valvonnasta aiheutuvien kulujen peittämiseen sekä muihin kalakantojen kehittämistä tarkoittaviin toimenpiteisiin Tenojoen kalastuspiirin alueella.

5 artikla

Kalastuspiirin siinä osassa, jossa valtakuntien raja kulkee, määräävät ja merkitsevät asianomaiset Suomen ja Norjan nimismiehet yhdessä ne apajapaikat, joissa nuotanveto on sallittu.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat yhteisesti päättää nimismiesten antamien määräysten muuttamisesta.

6 artikla

Kalastuspiirin sivuvesistöjä varten sopimuspuolet sitoutuvat saattamaan voimaan erillisiä säännöksiä ja ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen edistämiseksi.

Sivuvesistöjä varten annettavat säännökset eivät voi sisältää määräyksiä, jotka ovat rauhoitusaikojen, alimpien mittojen ja kalastusvälineiden käytön osalta lievempiä kuin kalastussäännössä on määrätty. Kalastusvälineiden käytöllä tarkoitetaan tässä kiellettyjä pyydyksiä ja kiellettyjä kalastustapoja.

Kalastussäännön 20 §:ssä olevat vesistön likaamisen ja jätteiden vesistöön johtamisen kieltoa koskevat määräykset ovat voimassa sekä vesistön pääuoman että sivuvesistöjen osalta.

7 artikla

Mikäli kalakantojen tila ja kalastuksen harjoittaminen niin vaativat, voivat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman yhteisesti päättää, että valtakuntain rajana olevassa vesistön osassa kalastusalueen jokilaaksojen ulkopuolella asuvien henkilöiden kalastusta vavalla ja vieheellä rajoitetaan tiettyyn määrään lupia vuorokautta kohti tarkemmin määriteltävien jokiosuuksien osalta.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat yhdessä päättää kalastuskorteista suoritettavien maksujen porrastamisesta kalastuspiirin tarkemmin määriteltävissä osissa.

8 artikla

Sopimuspuolet ovat läheisessä yhteistyössä säilyttääkseen kalastuspiirin kalakannat. Sopi-

regnskapsoversikt over fiskekortsalget i vedkommende rike i løpet av sesongen.

Inntektene av fiskekortsalget skal i første rekke nyttes for oppsyn og andre fiskefremmende tiltak i Tanaelvas fiskeområde.

Artikkel 5

I den del av fiskeområdet som danner riksgrense, utpeker og oppmerker vedkommende lensmenn i Norge og Finland i fellesskap de kasteplassene hvor fiske med kastenot er tillatt.

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland kan i fellesskap endre de bestemmelser som lensmennene har tatt i henhold til første ledd.

Artikkel 6

For fiskeområdets sidevassdrag forplikter avtalepartene seg til å fastsette egne forskrifter og sette i verk tiltak med sikte på fremme av fiskebestanden.

Forskrifter som blir fastsatt for sidevassdrag, kan ikke inneholde bestemmelser som er lempeligere med hensyn til fredning, minstestørrelse på fisk og redskapsbruk enn det som er bestemt i disse forskriftene. Med redskapsbruk menes forbudte redskaper og forbudte fiskemetoder.

Bestemmelsene i forskriftenes om forbud mot forurensning av vassdrag og utslipp av avfall gjelder både hovedvassdraget og sidevassdragene.

Artikkel 7

Når hensynet til fiskebestanden og utøvelsen av fisket gjør det nødvendig, kan fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland i fellesskap bestemme at antall stenger pr. døgn for personer bosatt utenom fiskeområdets elvedaler skal begrenses på nærmere bestemte strekninger av vassdraget der dette danner riksgrense.

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland kan også i fellesskap bestemme differensierte fiskekortpriser for nærmere bestemte deler av fiskeområdet.

Artikkel 8

Avtalepartene samarbeider for å opprettholde fiskebestanden. For å oppnå dette utfører av-

muspuolet tekevät tässä tarkoituksessa yhteisiä tutkimuksia, jotka koskevat vesistön kalakantoja ja kalansaaliiden määriä.

9 artikla

Sopimuspuolet tulevat kalastustilaston kehittämistä varten huolehtimaan siitä, että kalastajilta kerätään tarpeellisia tietoja kalansaaliista ym. kunkin kalastuskauden aikana. Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman sopivat tilastojen keräämisen tarkemmista yksityiskohdista.

10 artikla

Sopimuspuolet tunnustavat niiden valtioiden, joiden joista anadromikannat (lohi, meritaimen ja merirautu) ovat lähtöisin, ensisijaisesti omaavan hyödyn ja vastuun näistä kannoista. Sopimuspuolet ovat yhtä mieltä siitä, että ne tulevat toteuttamaan tätä periaatetta tämän sopimuksen soveltamisessa.

11 artikla

Tämän sopimuksen mukaan annettujen kalastussääntöjen noudattamista valvovat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman, sekä sen lisäksi ne henkilöt, joiden asiana kummassakin maassa on kalastuksen valvonta.

12 artikla

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat kumpikin yhteisymmärryksessä antaa oman virka-alueensa osalta tarkempia määräyksiä tämän sopimuksen ja kalastussäännön soveltamisesta sekä sopia kalastuskortin muodosta ja sisällöstä Suomessa ja Norjassa.

13 artikla

Tämän sopimuksen ja Tenojoen kalastuspiirin kalastussäännön tulkinnassa ja soveltamisessa syntyvät riitaisuudet on selvitettävä diplomaattista tietä. Tarpeen vaatiessa voidaan sellaisia asioita käsittelemään määrätä suomalais-norjalainen sekakomissio.

14 artikla

Tällä sopimuksella kumotaan Suomen ja Norjan välillä 15 päivänä marraskuuta 1960 tehty sopimus Tenojoen kalastuspiirin uudesta kalastussäännöstä.

Tämä sopimus tulee voimaan molempien hal-

talepartene felles undersøkelser i vassdraget av fiskebestanden og oppfisket kvantum.

Artikkel 9

Avtalepartene skal for utarbeidelse av statistikk over fisket sørge for at det fra fiskeren innhentes nødvendige oppgaver over oppfisket kvantum m.v. i hver sesong. Den nærmere gjennomføring av dette skjer etter avtale mellom fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland.

Artikkel 10

Avtalepartene erkjenner at i første rekke de stater i hvis elver anadrome bestander (laks, sjøørret og sjørøye) har sin opprinnelse, har interesse og ansvar for disse bestander. Avtalepartene er enige om at de kommer til å virkeliggjøre dette prinsipp ved tillempninger av denne overenskomsten.

Artikkel 11

Håndhevelsen av forskriftene om fisket som er utferdiget i samsvar med denne overenskomst, hører under fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland samt de personer i begge land som har som oppgave å ivareta fiskeoppsynet.

Artikkel 12

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland kan i samråd med hverandre, hver innen sitt embetsområde, fastsette nærmere bestemmelser for gjennomføring av denne overenskomsten og forskriftene, herunder form og innhold av fiskekort i Norge og Finland.

Artikkel 13

Tvister angående fortolkninger og tillempninger av denne overenskomst og forskriftene om fisket i Tanaelvas fiskeområde bilegges ad diplomatisk veg. Hvis nødvendig kan en norsk-finsk blandet kommisjon oppnevnes for å behandle slike saker.

Artikkel 14

Ved denne overenskomst oppheves overenskomsten mellom Norge og Finland av 15. november 1960 om nye fiskeregler for Tanaelvas fiskeområde.

Denne overenskomst trer i kraft fra den

litusten diplomaattista tietä sopimana päivänä valtiosäännössä asetettujen vaatimusten tultua täytetyiksi.

Sopimuksen voi kumpikin sopimuspuoli irtisanoa ja on irtisanomisaika yksi vuosi.

Tämä sopimus on laadittu sekä suomen- että norjankielellä ja molemmat ovat yhtä todistusvoimaiset.

dato som blir avtalt av de to regjeringer, etter at de grunnlovsmessige forutsetninger er fylt.

Denne overenskomst kan av hvert av rikene sies opp med en oppsigelsestid på ett år.

Denne overenskomst er satt opp på norsk og finsk og begge språk skal ha samme gyldighet ved fortolkningen.

Tenojoen kalastuspiirin kalastussääntö

I luku.

Kalastussäännön maantieteellinen sovellutusalue ja kalastuspiirin ulottuvuus.

1 §.

Tätä kalastussääntöä sovelletaan Tenojoen kalastuspiirin vesistön pääuoman Suomelle kuuluvaan osaan. Vesistön pääuomalla tarkoitetaan Tenojokea joen suulta lähtien sekä Inarinjokea ja Skietsham-jokea siltä osin kuin ne muodostavat valtakuntien rajan.

Tenojoen kalastuspiirillä tarkoitetaan vesistön pääuomaa sekä niitä sivuvesistöjä, jotka laskevat siihen Suomen ja Norjan puolella.

II luku.

Lohen, meritaimenen ja meriraudun kalastuksesta.

2 §.

A. Lohen, meritaimenen ja meriraudun kalastuksessa on niillä kalastukseen oikeutetuilla, jotka asuvat vakinaisesti kalastuspiirin jokilaaksoissa, lupa noudattamalla jäljempänä olevissa määräyksissä olevia rajoituksia käyttää seuraavia pyydyksiä:

a. potku- ja rysäpatoa,
b. kulkutusverkkoa,
c. tavallista seisovaa verkkoa,
d. nuottaa, sekä
e. vapaa ja viehettä.

B. Ne joilla ei ole kalastusoikeutta kalastuspiirin alueella, mutta jotka asuvat vakinaisesti kalastuspiirin jokilaaksoissa, saavat lohen, meritaimenen ja meriraudun pyynnissä käyttää vapaa ja viehettä.

C. Muut kuin edellä A ja B kohdissa tarkoitetut henkilöt saavat lohen, meritaimenen ja meriraudun pyynnissä käyttää ainoastaan vapaa ja viehettä, siten, että kalastus on sallittua vain veneestä. Kalastus vavalla ja vieheellä on kuitenkin sallittu rannalta seuraavissa paikoissa:

Forskrifter om fisket i Tanaelvas fiskeområde

Kap. I.

Forskriftenes geografiske virkeområde og fiskeområdets utstrekning.

§ 1.

Disse forskrifter gjelder den norske del av hovedvassdraget i Tanaelvas fiskeområde. Med hovedvassdraget menes Tanaelva fra munningen, samt Anarjokka og Skiettjamjokka der disse danner riksgrense.

Med Tanaelvas fiskeområde menes hovedvassdraget samt de sidevassdrag som faller ut i dette på finsk og norsk side.

Kap. II.

Om fangst av laks, sjøørret og sjørøye.

§ 2.

A. Med de begrensninger som fremgår av nedenstående bestemmelser, har de som er fiskeberettigede og som er fast bosatte i fiskeområdets elvedaler, rett til å bruke følgende redskaper ved fangst av laks, sjøørret og sjørøye:

a. stengsel med krokgarn og ruse,
b. drivgarn,
c. vanlig settegarn,
d. not,
e. stang og håndsnøre.

B. Den som ikke har fiskerett i fiskeområdet, men som er fast bosatt i dettes elvedaler, kan anvende stang og håndsnøre ved fangst av laks, sjøørret og sjøroye.

C. Personer som ikke går inn under punktene A og B, kan bare fiske etter laks, sjøørret og sjøroye med stang og håndsnøre hvis dette foregår fra båt (se §§ 12, 2, ledd og 19). De kan allikevel fiske med stang og håndsnøre fra strand på folgende steder:

1. Tenojoen suu,
2. Alakönkään yläosa, Yläköngäs ja Matinköngäs maastoon asetettujen kilpien mukaisesti, sekä
3. Inarinjoki Matinkönkäästä ylöspäin ja Skietsham-joki kokonaisuudessaan.

Huolimatta edellä olevista määräyksistä on kalastus rannalta sallittu vavalla ilman heittopainoa enintään yhtä 2/0 kokoa olevaa tai sitä suurempaa perhoa käyttäen.

D. Harrilauta ja siihen verrattavat pyyntivälineet ovat kielletyt.

Katkaravun ja täkyraksin (Reketakle) sekä niitä jäljittelevien vieheiden ja syöttikalan käyttö on kielletty.

Kalastus vavalla ja vieheellä on kielletty:
1. virtaan paikoille ankkuroidusta veneestä,
2. moottorilla varustetusta veneestä koneen käydessä,
3. patojohteitten sisäpuolella ja alueella, joka on 50 metriä lähempänä padon suuta tai 10 metriä lähempänä sen sivuverkkoja, sekä
4. sillalta.

3 §.

Kukaan ei saa käyttää useampaa kuin kahta patoa tai kahta sisävaa verkkoa tai yhtä kumpaakin. Jos patopaikka joen pohjan muuttumisen tai muun syyn takia tulee tarkoitukseen sopimattomaksi, voi asianomaisen maan nimismies osoittaa uuden patopaikan.

Kulkutusverkko ei saa olla 45 metriä pitempi eikä kulkutuksessa välimatka verkosta toiseen missään kohdassa 200 metriä lyhyempi. Kulkutuksessa ei verkkoa saa miltään kohdalta laskea 100 metriä lähemmäksi mitään padon osaa. Kulkutusta ei saa yhteen menoon harjoittaa 500 metriä pitemmälti, ja siinä saa käyttää vain yhtä venettä.

Padossa saa koukkuverkon ja mahdollisen johtoverkon (cuollo) yhteenlaskettu pituus olla enintään 80 metriä, laskettuna varsinaisesta padosta (patoverkko, doares). Samassa padossa saadaan käyttää enintään kolmea koukkuverkkoa tai rysää.

4 §.

Nuotanveto on sallittu ainoastaan Levajoen suun yläpuolella (eteläpuolella).

Nuotta ei saa olla 100 metriä pitempi eikä nuotanvedossa saa käyttää useampaa kuin neljää venettä. Välimatka heittopaikasta nostopaikkaan ei saa olla 250 metriä pitempi rantaa pitkin mitattuna.

1. Tanaelvas munning,
2. Øvre delen av Storfossen, Ailestrykene og Matinkongäs i henhold til skilt oppsatt i terrenget,
3. Anarjokka ovenfor Matinkøngäs og Skiettjamjokka i sin helhet.

Til tross for bestemmelsene ovenfor er fluefiske fra strand tillatt med stang uten dubb eller lodd hvis det benyttes bare en flue og denne har en minste størrelse på 2/0.

D. Oter og liknende redskaper er forbudt.

Bruk av reker og reketakle eller liknende redskaper og levende fisk som agn er forbudt.

Fiske med stang og håndsnøre er forbudt:
1. fra båt som er forankret i elv,
2. fra båt utstyrt med motor mens motoren er i gang,
3. innenfor ledegarn i stengsel og innenfor et område nærmere enn 50 meter nedenfor stengsel eller 10 meter til siden,
4. fra bro.

§ 3.

Ingen skal bruke flere enn to stengsler eller to settegarn eller en av hver. Blir en stengselsplass gjort ubrukelig på grunn av endring i bunnforholdene eller av andra grunner, kan lensmannen utpeke ny stengselsplass.

Drivgarn skal ikke ha større lengde enn 45 meter. Under bruk skal avstanden fra et drivgarn til et annet ikke på noe punkt være mindre enn 200 meter. Ingen del av drivgarn må under bruk komme nærmere noen del av stengsel enn 100 meter. Drivningen skal hver gang ikke foregå på lengre strekning enn 500 meter. Under drivning kan bare anvendes en båt.

I stengsel må lengden på krokgarn og eventuelle ledegarn (cuello) samlet ikke overstige 80 meter, regnet fra tverrstengslet (tverrgarnet, doares). Det er ikke tillatt å fiske med flere enn 3 krokgarn og/eller ruser i samme stengsel.

§ 4.

Bruk av not skal bare være tillatt ovenfor (sønnenfor) Lævajokkas munning.

Not skal ikke være lengre enn 100 meter og till et notkast kan ikke anvendes flere enn fire båter. Avstanden mellom det sted noten kastes ut og det sted noten tas inn, skal ikke overstige 250 meter målt etter stranden.

Nuotanveto ja kulkuttaminen keinotekoista estettä vasten (goldem) on kielletty.

Kalastuspiirin siinä osassa, missä valtakunnan raja kulkee, määräävät ja merkitsevät asianomaiset suomalaiset ja norjalaiset nimismiehet yhdessä ne apajapaikat, joissa nuotanveto on sallittu.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat yhdessä päättää 4 momentissa tarkoitettujen nimismiesten yhteisten päätösten muuttamisesta.

Kalastuspiirin muissa osissa määrää ja merkitsee apajapaikat asianomainen nimismies. Kalastuspiirin näissä osissa olevista apajapaikoista voi päättää Suomessa lääninhallitus ja Norjassa fylkesman.

Nimismiehen on vuosittain elokuun aikana ilmoitettava uusista apajapaikoista Suomessa Lapin lääninhallitukselle ja Norjassa Finnmarkin fylkesmanille.

Solmuväli

5 §.

Lohen pyyntiin ei saa käyttää kudottuja pyydyksiä, joitten silmien suuruus on pienempi kuin 58 mm kahden vierekkäisen solmun keskipisteestä mitaten pyydyksen ollessa märkänä.

Meritaimenen ja meriraudun pyynnissä tulee verkon silmien solmuväli olla 40 ja 45 mm:n välillä samalla tavalla mitattuna.

Tammikuun 1 päivänä 1979 alkavan kahden vuoden siirtymäajan jälkeen ei kudotuissa pyydyksissä saa enää käyttää yksisäikeisiä keinokuitulankoja.

Suomenkielinen tulee olla kielletty

nylon perlon lankaverkot

gitär ei olla

III luku.

Kalastuskortit.

6 §.

Sen, joka aikoo kalastaa Tenojoen, Inarinjoen ja Skietshamjoen niissä osissa, missä valtakunnan raja kulkee, tulee lunastaa kalastuskortti. Kalastuskortti voidaan lunastaa suorittamalla seuraavat maksut:

1. se jolla on kalastusoikeus ja joka asuu vakinaisesti kalastuspiirin jokilaaksoissa, suorittakoon 8 markkaa kalenterivuodessa,
2. se jolla ei ole kalastusoikeutta, mutta joka asuu vakinaisesti sanotuissa jokilaaksoissa, suorittakoon 8 markkaa kalenterivuodessa,
3. kaikki muut Suomen ja Norjan kansalaiset suorittakoot 40 markkaa vuorokaudelta, sekä

Not og drivgarn må ikke trekkes mot kunstig stengsel (golden). I den del av fiskeområdet som danner riksgrense, utviser og oppmerker vedkommende norske og finske lensmenn i fellesskap de kasteplasser hvor fiske med kastenot kan foregå.

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland kan i fellesskap endre de bestemmelser som lensmennene har fattet i henhold til fjerde ledd.

I andre deler av fiskeområdet blir kasteplassene utpekt og oppmerket av vedkommende lensmann. Kasteplassene i disse deler av fiskeområdet kan i Norge bestemmes av fylkesmannen og i Finland av länsstyrelsen.

Vedkommende lensmann skal hvert år i august gi melding om de nye kasteplassene i Norge til fylkesmannen i Finnmark og i Finland til länsstyrelsen i Lappland.

§ 5.

Til fangst av laks skal det ikke brukes bundne redskaper med mindre masker enn 58 mm mellom knutene regnet fra knute til knutes midtpunkt når redskapet er vått.

Settegarn til fangst av sjøørret og sjørøye skal ha maskevidde mellom 40 og 45 mm målt på samme måte.

Etter en overgangsperiode på 2 år regnet fra 1. januar 1979 skal det i bundne fangstredskaper ikke lenger kunne brukes tråd av monofilament.

Kap. III.

Fiskekort.

§ 6.

Den som skal fiske i Tanaelva, Skiettjamjokka og Anarjokka der disse danner riksgrense, skal løse fiskekort før fisket begynner. Fiskekort løses mot følgende betaling:

1. fiskeberettigede som er fast bosatte i fiskeområdets elvedaler skal betale kr 10,— pr. kalenderår,
2. ikke fiskeberettigede som bor fast i ovennevnte elvedaler skal betale kr. 10.00 pr. kalenderår,
3. andre norske og finske statsborgere skal betale kr 50,— pr. døgn,

4. muiden maiden kansalaiset suorittakoot 80 markkaa vuorokaudelta.

Kohdissa 3 ja 4 tarkoitettu kalastuslupa voidaan luovuttaa samalle henkilölle saman kalenterivuoden aikana enintään 10 vuorokaudeksi. Kalastusaika voidaan jakaa enintään kahteen jaksoon.

Kalastusvuorokausi alkaa kello 19.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman voivat yhteisesti muuttaa enintään kerran joka toinen vuosi kalastuskorteista perittäviä maksuja niin, että ne vastaavat maiden yleistä hintakehitystä.

Mikäli Suomen ja Norjan rahan arvon keskinäistä suhdetta muutetaan, voivat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman yhteisesti tehdä vastaavan muutoksen kalastuskorteista perittäviin maksuihin ennen kunkin vuoden huhtikuun 1 päivää.

Suomen ja Norjan kansalaisten tulee lunastaa kalastuskortti omassa maassaan. Muiden tulee lunastaa kortti jommassa kummassa sopimusvaltiossa.

Kalastuskortti on vaadittaessa näytettävä valvontaviranomaiselle myös toisessa valtiossa.

Kalastuspiirin siinä osassa, missä valtakunnan raja kulkee, tulee Suomen puolella kalastavan suorittaa kalastuksenhoitomaksu kalastuslain säännösten mukaisesti.

4. andre lands borgere skal betale kr 100,— pr. døgn.

Fiskerett nevnt under punkt 3 og 4 kan bare gis samme person høyst 10 døgn samme kalenderår. Fisketiden kan deles i høyst 2 perioder.

Et fiskedøgn begynner kl. 18.00 norsk tid.

Fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland kan i fellesskap høyst en gang annet hvert år endre kortprisene i takt med den generelle prisutvikling i landene.

Dersom det innbyrdes forhold mellom kursen på norske og finske penger endres, kan fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland innen 1. april i fellesskap foreta en tilsvarende endring av fiskekortprisene.

Norske og finske borgere skal løse fiskekort i sitt eget land. Andre skal løse fiskekort i ett av rikene.

Fiskekort skal på forlangende forevises oppsynsmyndighet også i det annet rike.

Den som skal fiske på norsk område, må også ha løst fisketrygdavgiftskort i henhold til § 22 i lov av 6. mars 1964.

IV luku.

Rauhoitus.

7 §.

Lohi, meritaimen ja merirautu ovat rauhoitettuja syyskuun 1 päivän alusta huhtikuun 30 päivän loppuun.

Nuotan veto on kielletty elokuun 1 päivän alusta huhtikuun 30 päivän loppuun.

Kulkuttaminen on kielletty kesäkuun 16 päivän alusta toukokuun 9 päivän loppuun.

Jokiosuudella Tenojoen suulta Langnäsiin asti on kalastus vavalla ja vieheellä kielletty syyskuun 1 päivän alusta heinäkuun 14 päivän loppuun.

Kaikki kudotut pyyntivälineet, myös rysät ja johdeverkot on otettava maalle heti vuosirauhoituksen alettua sekä risut, vaajat ja pukit ym. kahden viikon kuluessa sen jälkeen.

8 §.

Lohi, meritaimen ja merirautu ovat rauhoitettuja, lukuun ottamatta vavalla ja vieheellä

Kap. IV.

Fredning.

§ 7.

Laks, sjøørret og sjørøye er fredet fra og med 1. september til og med 30. april.

Det skal være forbudt å bruke kastenot fra og med 1. august til og med 30. april.

Bruk av drivgarn skal være forbudt fra og med 16. juni til og med 9. mai.

På strekningen fra munningen av Tanaelva til Langnes er det forbudt å fiske med stang og håndsnøre fra og med 1. september til og med 14. juli.

Alle bundne redskaper, også ruser og ledningsgarn, skal straks tas på land ved årsfredningens begynnelse. Ris, stolper og bukker m.v. skal være tatt inn på land senest to uker senere.

§ 8.

Laks, sjøørret og sjørøye er fredet mot bruk av alle redskaper, unntatt stang og håndsnøre,

tapahtuvaa pyyntiä torstaista kello 19.00 maanantaihin kello 19.00.

Sanottuna aikana on patojen johdeverkot pidettävä veden yläpuolelle nostettuina ja kaikki muut kudotut pyydykset, potkut ja rysät mukaan luettuina maalla.

Mainitut kalalajit ovat rauhoitettuja myöskin vavalla ja vieheellä tapahtuvalta pyynniltä sunnuntaista kello 19.00 maanantaihin kello 19.00.

i tiden fra torsdag klokken 18.00 til mandag klokken 18.00 norsk tid.

I ovennevnte tidsrom skal ledegarn og tverrgarn være opphengt over vannet. Alle andre bundne redskaper, herunder krokgarn og ruser i stengsler, skal være tatt på land.

Ovennevnte fiskeslag er fredet også mot bruk av stang og håndsnøre i tiden fra søndag klokken 18.00 til mandag klokken 18.00 norsk tid.

V luku.

Muun kalan kalastuksesta.

9 §.

Joessa ja järvessä 200 metriä lähempänä joen niskaa tai suuta saadaan muun kalan kuin lohen, meritaimenen ja meriraudun pyyntiin käyttää seisovaa verkkoa ilman virran suojusta sekä vapaa ja viehettä. Näillä alueilla on voimassa mitä 7 ja 8 §:ssä on määrätty vuosi- ja viikkorauhoituksesta. Kuitenkin on mateen pyynti koukkupyydyksellä ja rysällä sallittua niin kauan kuin joet ovat jään peitossa.

Järvissä alueella, jotka ovat edellä mainittua etäisyyttä kauempana joen niskaa tai suuta voidaan sanottujen kalalajien pyyntiin käyttää seisovaa verkkoa, nuottaa, rysää, pitkääsiimaa ja muita koukkupyydyksiä.

Muita pyydyksiä kuin vapaa ja viehettä voivat käyttää vain henkilöt, jotka vakinaisesti asuvat kalastuspiirin jokilaaksoissa. Muutoin ovat vastaavasti voimassa 2 §:ssä olevat vavalla ja vieheellä tapahtuvaa kalastusta sekä 12 §:ssä veneen käyttöä koskevat säännökset. Edellä 2 §:n D kohdan 2 kappaleessa oleva kielto ei kuitenkaan koske mateen talvikalastusta.

10 §.

Edellä 9 §:ssä mainittujen kalalajien pyyntiä varten tehdyissä pyydyksissä ei solmujen väli saa olla, solmujen keskipisteestä mitaten, pyydyksen märkänä ollessa 30 millimetriä lyhyempi eikä 45 millimetriä pitempi. Kuitenkin on lupa reeskan pyyntiin järvessä käyttää tiheämpää verkkoa, jossa solmujenväli on vähintään 20 millimetriä.

Rysä ei miltään osalta, aitaverkko mukaan luettuna saa olla 1,5 metriä korkeampi.

Kap. V.

Fangst av annen fisk.

§ 9.

I elv og i innsjø nærmere inn- og utløpsos enn 200 meter kan det til fangst av annen fisk enn laks, sjøørret og sjørøye bare brukes settegarn uten strømbryter samt stang og håndsnøre. På disse områder gjelder det som er fastsatt om årlig og ukentlig fredning i §§ 7 og 8. Det skal dog være tillatt å fange lake med krokredskap og ruse i den tid elvene er islagte.

I innsjøer i større anstand fra osene enn foran nevnt, kan det til fangst av nevnte fiskearter brukes settegarn, not, ruse, line og andre krokredskaper.

Andre redskaper enn stang og håndsnøre kan bare benyttes av fast bosatte i fiskeområdets elvedaler. Forøvrig gjelder reglene i §§ 2 og 12 om bruk av stang og håndsnøre og bruk av båt tilsvarende. Forbudet i § 2 D, 2. ledd, gjelder likevel ikke vinterfiske etter lake.

§ 10.

Avstanden mellom knutene i redskap innrettet til fangst av de fiskearter som er nevnt i § 9 skal ikke være mindre enn 30 mm og ikke større enn 45 mm regnet fra knutes til knutes midtpunkt når redskaper er vått. Likevel skal det til fangst av lagesild i innsjø være tillatt å bruke settegarn med en knuteavstand på minst 20 mm.

Ruse, ledegarn medregnet, skal ikke på noe sted ha større høyde enn 1,5 meter.

VI luku.

Erinäisiä määräyksiä.

11 §.

Pyydyksissä ei saa käyttää verkkoa, joka on tehty metallilangasta.

12 §.

Kalkin, myrkyllisten tai räjähtävien aineiden ja sähkövirran käyttäminen, niin myös tuulastaminen tai muun sellaisen terällä, kärjellä tai koukulla varustetun välineen käyttäminen, joka ei ole tarkoitettu kalan otettavaksi, on kalastuksessa kielletty. Samoin on kielletty käyttämästä koukulla varustettua välinettä sillä tavoin tai sellaisissa olosuhteissa, että kala voidaan koukuta. Kuitenkin on lupa käyttää kalakoukkua, kalakirvestä tai haavia apuvälineenä luvallisessa kalastuksessa.

Sellaisen veneen, joka ei kuulu kalastuspiirin jokilaaksoissa vakinaisesti asuvalle henkilölle, käyttö on kalastuksessa kielletty.

13 §.

Kaikki vedenalaiset vaajat sekä padon uloin vaaja samoin kuin muut vaajat, milloin niiden maalle ottaminen on hiekan kasaantumisen tai muun pakottavan luonnonesteen takia mahdotonta, merkittäköön selvästi niin korkealle asetetuilla risukimpuilla, että ne aina kohoavat vedenpinnan yläpuolelle.

Seisovaan verkkoon ja patoon on kiinnitettävä koho, josta selvästi käy ilmi kalastajan nimi ja osoite. Padossa voi merkintä kalastajan nimestä ja osoitteesta myös olla kilvessä, joka on kiinnitetty padon uloimmaiseen vaajaan.

14 §.

Sellaisia esineitä, jotka on tarkoitettu peloittamaan kalaa tai estämään sen vapaata kulkua, ei saa asettaa veteen tai sen yläpuolelle.

15 §.

Padon tai seisovan verkon mitään osaa ei saa asettaa syväväylän keskiviivan yli pääväylässä eikä sellaisessa sivuväylässä, joka ei kesällä kuivu. Myöskään ei padon uloin osa miltään kohdalta saa ulottua 10 metriä lähemmäksi vastakkaista rantaa. Jos tällaisia pyydyksiä asetetaan joen vastakkaisilta rannoilta joko kohdakkain tai siten, että mikä tahansa padon osa on 120 metriä lähempänä mitä tahansa toisen padon osaa joen pituussuunnassa mitattuna,

Kap. VI

Fellesbestemmelser.

§ 11.

I fangstredskap skal det ikke brukes tråd av metall.

§ 12.

Til fangst av fisk er det forbudt å bruke kalk, giftstoff eller sprengstoff, og elektrisk strom. Likeledes er det forbudt å bruke lyster eller noe annet redskap utstyrt med en egg eller spiss eller krok som ikke er beregnet på å slukes av fisken. Det er også forbudt å bruke krokredskap på en slik måte og under slike forhold at fisken kan krokes. Allikevel skal det være tillatt å bruke kjeks (klepp), fiskeøks eller håv som hjelperedskap i lovlig fiske.

Det er ved fiske forbudt å bruke båt som ikke tilhører person som er fast bosatt innen fiskeområdets elvedaler.

§ 13.

Alle undervannsstolper og den ytterste stengselsstolpe samt andre stolper som på grunn av nedauring eller andre tvingende naturforhold ikke kan tas på land, skal till enhver tid tydelig avmerkes med riskoster av en slik høyde at de alltid raker opp over vannet.

Til settegarn og stengsel skal være festet flottør som tydelig viser fiskerens navn og adresse. I stengsel kan merkingen istedet skje med skilt som er festet til ytterste stolpe og som er påført fiskerens navn og adresse.

§ 14.

Gjenstander som er beregnet på å skremme fisken eller hindre fiskens frie gang, må ikke anbringes i eller over vannet.

§ 15.

Ingen del av stengsel eller settegarn må anbringes over djupålens midtlinje i hovedløp eller biløp som fører vann hele sommeren. Den ytre del av stengslet skal likevel ikke på noe punkt strekke seg nærmere motsatte bredd enn 10 meter. Dersom slike redskaper anbringes fra motsatte elvebredd, enten like overfor hverandre eller slik at noe punkt på stengslene er nærmere hverandre enn 120 meter regnet langsetter elven, skal minst en fjerdedel av

tulee vähintään yksi neljäsosa väylän leveydestä olla vapaa siten, ettei pyydyksien mitään osaa sijoiteta niin, että välimatka siitä syväväylän keskiviivaan on lyhyempi kuin yksi kahdeksasosa joen tai väylän leveydestä kesällä veden ollessa keskikorkeudella.

Samalla puolella jokea olevat padot eivät miltään osin saa olla 120 metriä lähempänä toisiaan, ellei patoja ole asetettu kahteen eri vyöhykkeeseen.

Sellaisen sivujoen kohdalla, johon lohi nousee, ei patoa sivujoen ja pääjoen syväväylän keskiviivan välisellä alueella saa asettaa sivujoen alapuolella 200 metriä lähemmäksi sivujoen ja pääjoen välistä rajaa.

16 §.

Seisova verkko ei saa olla 30 metriä pitempi. Kahta tai useampaa verkkoa ei saa kytkeä yhteen, mikäli niiden yhteenlaskettu pituus olisi yli 30 metriä. Tämä verkon pituutta koskeva rajoitus ei kuitenkaan ole voimassa, kun verkkoa käytetään järvissä kauempana kuin 200 metriä joen niskasta tai suusta muun kalan kuin lohen, meritaimenen tai meriraudun kalastukseen.

Kahdelle eri kalastajalle kuuluvat seisovat verkot eivät saa miltään osin olla 60 metriä lähempänä toisiaan.

Seisovalla verkolla kalastettaessa ei saa käyttää keinotekoista virran suojusta.

17 §.

Asianomainen nimismies voi määrätä:

a. joen ja järven välisen rajan,

b. pääjoen ja sivujoen välisen rajan,

c. pääjoen ja sivujoen syväväylän keskilinjan,

d. rauhoitusalueen kalaportaassa ja sen luona,

e. paikan Langnäsilla, joka osoittaa 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun laajennetun vuosirauhoituksen alueen,

f. niiden alueiden rajat, joilla kalastus vapaa ja viehettä käyttäen rannalta on 2 §:n C kohdan mukaisesti sallittu, sekä

g. niiden alueiden rajat, joilla kulkutukseen oikeutetut saavat harjoittaa kulkutusta.

Siinä kalastuspiirin osassa, jossa valtakunnan raja kulkee, tekevät asianomaiset nimismiehet Suomessa ja Norjassa edellisessä momentissa mainitut päätökset yhdessä.

løpets bredde være fri, slik at ingen del av redskapene anbringes nærmere djupålens midtlinje enn en åttendedel av elevens eller løpets bredde ved middelvannstand om sommeren.

Stengsler som er plassert på samme side av elva skal ikke på noe punkt stå nærmere hverandre enn 120 meter, medmindre stengslene er plassert i 2 forskjellige soner.

Ved sideelv der laks går opp, må det i hovedelv på samme side av djupålen ikke brukes bundne redskaper nærmere enn 200 meter nedenfor grensen mellom hovedelv og sideelv.

§ 16.

Settegarn skal ikke ha større lengde enn 30 meter. 2 eller flere garn får således ikke lenkes sammen hvis de derved blir lengre enn 30 meter. Begrensningen på 30 meter gjelder ikke når garnet benyttes i innsjø i større avstand fra inn- og utløpsos enn 200 meter ved fiske av annen fisk enn laks, sjøørret og sjørøye.

Settegarn tilhørende 2 forskjellige fiskere skal ikke på noe punkt stå nærmere hverandre enn 60 meter.

Under fiske med settegarn kan kunstig strømbryter ikke benyttes.

§ 17.

Vedkommende lensmann kan fastsette:

a. grenser mellom elv og innsjø,

b. grenser mellom hovedelv og sideelv,

c. djupålens midtlinje i hovedløp og biløp,

d. fredningssone i og ved fisketrapp,

e. stedet på Langnes som markerer grensen for den utvidede årsfredningen etter § 7, 4. ledd,

f. grensene for de plasser der fiske med stang er tillatt i henhold til § 2 C,

g. grensene for de områdene der drivgarnfisket kan utøves.

I den delen av fiskeområdet som danner riksgrense, fattes de beslutninger som er nevnt i forrige ledd, av vedkommende lensmenn i Norge og Finland i fellesskap.

Nimismiehen päätöksestä voidaan valittaa Suomessa Lapin lääninhallitukselle, jonka päätös on lopullinen. Valtakuntain rajalla olevaa kalastuspiirin osaa koskevan lopullisen päätöksen tekevät Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman yhdessä.

18 §.

Kukaan ei saa pyydystää tai tappaa 25 cm pienempää lohta, meritaimenta tai meriraut ua mitattuna leuan päästä pyrstön kärkeen.

Alamittainen kala on viipymättä laskettava veteen. Sama koskee myös täysimittaista kalaa:

a. jos se on pyydystetty vuosirauhoituksen aikana,

b. jos se on pyydystetty viikkorauhoituksen aikana sellaisella pyydyksellä, joka ei ole sallittu tämän rauhoituksen aikana, taikka

c. kun se on talvikko.

19 §.

Kalastus veneestä on sallittu vain, mikäli vene on rekisteröity ja siinä on kansallisuusmerkki ja numero. Rekisteröinti tapahtuu asianomaisen nimismiehen luona. Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesman vahvistavat yhteisesti tämän määräyksen soveltamista koskevat tarkemmat säännöt.

20 §.

Vesistön likaaminen ja jätteiden laskeminen, mikä voi vahingoittaa kalakantoja ja kalastusta on kielletty.

Sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset huolehtivat tarvittaessa yhteistoimin sellaisista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen vesistön tilan tarkkailemiseksi, säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

21 §.

Tämän kalastussäännön määräyksien estämättä voi maa- ja metsätalousministeriön kalastus- ja metsästysosasto antamalla kirjallisen luvan sallia tarpeellisiksi katsottavilla ehdoilla kalastuksen joko tieteellistä tarkoitusta tai kalanviljelyä varten.

22 §.

Sillä, joka on asianomaisessa järjestyksessä määrätty valvomaan tämän säännön noudatta-

Lensmannens beslutninger kan forelegges fylkesmannen i Finnmark til endelig avgjørelse. Endelig avgjørelse angående den delen av fiskeområdet som danner riksgrense, fattes i fellesskap av fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland.

§ 18.

Ingen skal fange eller drepe laks, sjøørret eller sjørøye av mindre lengde enn 25 centimeter målt fra snutespissen til enden av halefinnen.

Fisk under minstestørrelsen skal straks slippes ut i vannet. Det samme gjelder fisk som er over minstestørrelsen:

a. hvis den er fanget i den årlige fredningstid,

b. hvis den er fanget i den ukentlige fredningstid med redskap som ikke er tillatt under denne fredningstiden,

c. når den er utidig (vinterstøing).

§ 19.

Fiske fra båt kan bare utøves hvis båten er registrert og bærer nasjonalitetstegn og nummer. Registreringen foregår hos vedkommende lensmann. De nærmere regler om gjennomføringen av denne bestemmelsen fastsettes i fellesskap av fylkesmannen i Finnmark og länsstyrelsen i Lappland.

§ 20.

Forurensning av vassdrag og utslipp av avfall som kan skade fiskebestanden og fisket er forbudt.

Vedkommende myndighet i hvert land sørger for, ved samarbeid når det er behov for det, at det blir satt i verk slike tiltak som er nødvendige for å overvåke, bibeholde og forbedre tilstanden i vassdraget.

§ 21.

Disse regler skal ikke være til hinder for at Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk skriftlig skal kunne tillate fiske på de vilkår som anses nødvendige, enten i vitenskapelig øyemed eller for fiskeutklekking.

§ 22.

Person som er forskriftsmessig kompetent til å overvåke at disse regler følges, nyter den rett

mista; on sellainen oikeus ja lain turva, joka kuuluu poliisiviranomaisille.

23 §.

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja tämän kalastussäännön rikkomisesta rangaistaan yleisen lain mukaan. Kun kielletty tai luvattomasti käytetty pyydys samoin kuin luvattomasti pyydystämällä saatu saalis tai sen arvo, sekä luvattomassa kalastuksessa käytetty vene tai sen arvo on tuomittava menetetyksi, on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

24 §.

Nämä määräykset tulevat voimaan samanaikaisesti kuin Tenojoen kalastuspiirin kalastussäännöstä tehty sopimus. Samalla kumotaan Tenojoen kalastuspiirin aikaisempi kalastussääntö.

og beskyttelse av loven som tilkommer politimyndighetene.

§ 23.

Overtredelse av disse forskrifter og overenskomst med Finland om felles forskrifter om fisket i Tanaelvas fiskeområde er straffbart i samsvar med § 86 i lov av 6. mars 1964 om laksefisket og innlandsfisket.

§ 24.

Disse bestemmelser trer i kraft samtidig med Overenskomst om felles forskrifter om fisket i Tanaelvens fiskeområde. Samtidig settes de tidligere fiskeregler for Tanaelvens fiskeområde ut av kraft.

1679000089

1978 vp.

Eero Nieminen

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Helsingissä,
30 päivänä tammikuuta 1979.
Lausunto n:o 13.

Ulkoasiainvaliokunnalle.

Ulkoasiainvaliokunta on kirjeellään 19 päivältä tammikuuta 1979 eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 281 Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä. Kuultuaan asian johdosta kansleri Veli Merikoskea, professori Mikael Hidéniä, apulaisprofessori Ilkka Saraviitaa, apulaisosastopäällikkö Eero Kekomäkeä ulkoasiainministeriöstä ja johtaja V. Olavi Seppälästä perustuslakivaliokunta, joka on käsitellyt asiaa yksinomaan valtiosääntöoikeudelliselta kannalta, esittää kunnioittaen seuraavaa.

Käsiteltävänä olevassa esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi ne 5 päivänä tammikuuta 1979 Norjan kanssa tehdyn Tenojoen kalastuspiirin yhteistä kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön muuttamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen, sekä esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä.

Kysymyksessä olevilla muutoksilla pyritään turvaamaan Tenojoen ainoalaatuisen vesistöalueen lohikannan säilyminen ja lisääntyminen, jotta paikallisen väestön lohenkalastukseen perustuvaa elinkeinoa ja virkistyskalastuksen jatkuvaa kohtuullista harjoittamista ei vaarannettaisi. Tavoitteen saavuttamiseksi on sovittu lohenkalastuksen entistä paremmasta sääntelystä tauhoitusaikoja pidentämällä, kalastusmaksuja korottamalla, eri pyyntivälineiden ja veneen käyttöä säännöstelemällä sekä kalastuksen valvontaa tehostamalla.

Käsiteltävänä olevalla sopimuksella ja siihen liittyvällä uudella kalastussäännöllä on vallitsevaan sopimustilaan tehty eräitä muutoksia, jotka antavat aihetta valtiosääntöoikeudelliseen tarkasteluun.

Lapin lääninhallitus ja Norjan vastaava viranomainen voisivat keskenään sopia eräistä teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät sopimuksen toteuttamiseen tai sen tavoitteiden saavuttamiseen. Tätä kysymystä koskevia määräyksiä sisältyy sopimuksen 3, 4, 5, 7, 9 ja 12 artiklaan sekä sopimukseen liittyvän kalastussäännön 4, 6, 17 ja 19 §:ään. Lausunnossaan n:o 12/1978 vp. tältä osin esitettyyn viitaten perustuslakivaliokunta katsoo, etteivät nämä määräykset anna aihetta enempiin valtiosääntöoikeudellisiin huomautuksiin.

Sopimuksen 3 artiklan mukaan maiden rajana olevaa vesistön osaa varten tultaisiin kalastuksen valvontaa varten asettamaan yhteisiä valvontapartioita. Partion suomalainen ja norjalainen jäsen toimisivat yhdessä ja vain ollessaan yksimielisiä, joten partion norjalaisen jäsenen ei voida katsoa yksinään käyttävän julkista valtaa Suomen alueella. Tämän vuoksi perustuslakivaliokunta katsoo, etteivät sopimuksen nämä määräykset ole ristiriidassa hallitusmuodon 1 ja 2 §:n kanssa.

Sopimukseen liittyvän kalastussäännön 2, 5 ja 9 §:ssä on lohen, meritaimenen ja meriraudun sekä muun kalan pyyntiä rajoitettu siten, että Tenojoen kalastuspiirin jokilaaksoissa vakinaisesti asuvat sekä maanomistuksen perusteella kalastusoikeuden omaavat että ne, joilla ei ole kalastusoikeutta, saisivat harjoittaa pyyntiä vähemmin rajoituksin kuin muut henkilöt mukaan lukien ne maanomistuksen perusteella kalastusoikeuden omaavat henkilöt, jotka eivät vakinaisesti asu mainituissa jokilaaksoissa. Kalastussäännön 12 §:ssä kielletään sellaisen veneen käyttö kalastukseen, joka ei kuulu kalastuspiirin jokilaaksoissa vakinaisesti asuvalle henkilölle.

0879001999

Kalastussäännön 5 §:ssä kielletään yksisäikeisten keinokuitulankojen käyttö kudotuissa pyydyksissä 31 päivänä joulukuuta 1980 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Perustuslakivaliokunta on seuraavaaksi tarkastellut näiden määräysten valtiosääntöoikeudellista arviointia.

Oikeutta kalastukseen on pidetty sellaisena varallisuusarvoisena etuutena, joka nauttii hallitusmuodon 6 §:ssä säädettyä omaisuuden suojaa. Käsillä olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole kysymys tämän oikeuden siirtämisestä oikeussubjektilta toiselle. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan n:o 4/1963 vp. todennut, että omaisuusoikeuksien käytön rajoittamisesta, joka ei tarkoita tällaista siirtämistä, yleensä voidaan säätää tavallisella lailla. Nyt ei ole myöskään kysymys ulkopuolisten tunkeutumisesta omistajan suojattuun oikeuspiiriin, vaan omistajan eräiden oikeuksien rajoittamisesta lohikannan säilyttämisen ja lisääntymisen turvaamiseksi. Näin ollen edellä tarkoitetut määräykset eivät voi olla ristiriidassa hallitusmuodon 6 §:n 3 momentin ilmaiseman oikeusperiaatteen kanssa.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan Tenojoen muodostavan vesistöalueen laajuuden ja luonnonolosuhteidensa takia ainoalaatuisen lohijoen, jota tähän mennessä eivät mitkään luonnontilan muutokset ole vaarantaneet. Tenojoen vesistö on sekä Suomen että Norjan tärkein lohijoki, joka on merkittävä myös koko pohjoisen pallonpuoliskon lohitalouden kannalta. Tämän vuoksi on pidetty tärkeänä, että vesistön lohikanta voidaan säilyttää ja sitä lisätä. Tavoitteen kannalta on olennaista, että lohi voi riittävässä määrin päästä nousemaan mereitä kutupaikoilleen. Lohikannan säilyminen on myös edellytys paikallisen väestön lohenkalastukseen perustuvan elinkeinon turvaamiselle sekä sille, että virkistyskalastusta voidaan jatkuvasti kohtuullisessa mitassa harjoittaa. Näin ollen on ollut välttämätöntä rajoittaa pyyntiä entisestään sopimuksesta ilmenevällä tavalla näiden merkittävien yleisten etujen huomioon ottamiseksi.

Mainitussa lausunnossaan n:o 4/1963 vp. perustuslakivaliokunta katsoi, että silloin käsiteltävänä ollut säännös lohenkalastuksen rajoittamisesta lohikantojen säilyttämiseksi oli rinnastettavissa niihin lukuisiin kalastus- ja metsästysoikeuden rajoituksiin, joita ei ole pidetty hallitusmuodon 6 §:n vastaisina. Esillä olevat rajoitukset ovat lukuisampia ja pitemmälle meneviä kuin edellä tarkoitetussa tapauksessa. Toisaalta rajoituksia puoltava yleinen etu on voimakkaampi. Rajoitukset eivät tässäkään tapauksessa merkitse omistajan kalastusoikeuden täydellistä menetystä. Tenojoen yhteisen kalastussäännön edellä mainittujen rajoituksien ei myöskään voida katsoa loukkaavan muita kansalaisten perustuslaissa turvattuja oikeuksia.

Kun Tenojoen yhteisen kalastussäännön edellä mainitut määräykset, joiden tarkoituksena on sekä vesialueiden omistajien että merkittävän yleisen edun kannalta hyödyllinen Tenojoen vesistön lohi- ja muun kalakannan säilyttäminen ja lisääminen, eivät loukkaa omistajan oikeutta omaisuutensa tai muiden oikeuksiensa normaaliin, järkevään ja kohtuulliseen käyttämiseen ja kun ne eivät muutoinkaan merkitse poikkeusta perustuslaissa turvatuista oikeuksista, perustuslakivaliokunta katsoo edellä lausuttuun viitaten, että puheena olevat rajoitukset tai esillä olevan sopimuksen muut määräykset eivät edellytä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen käsittelyä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä ja 69 §:n 1 momentissa määrätyllä tavalla.

Perustuslakivaliokunta on vielä tarkastellut esillä olevien sopimusmääräysten suhdetta hallitusmuodon 5 §:n sisältämään kansalaisten yhdenvertaisuusperiaatteeseen. Yleensä on katsottu, että hallitusmuodon 5 §:n säännöksen tarkoituksena on estää kansalaisten tai kansalaisryhmien asettaminen ilman yleisesti hyväksyttävää perusteita toisiaan edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Yntä selvänä on toisaalta pidetty, ettei hallitusmuodon yhdenvertaisuusnormi edellytä kaikkien kansalaisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaiset. Tämän vuoksi perustuslakivaliokunta viitaten lausunnossaan n:o 7/1938 vp., 1/1973 vp. ja 1/1975 vp. tältä osin esitettyyn toteaa, ettei kysymyksessä olevia määräyksiä voida pitää hallitusmuodon 5 §:n yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisina ottaen huomioon niiden edellä selostetut tavoitteet ja asianomaisten henkilöryhmien toisistaan poikkeavat olosuhteet.

Hallituksen esityksen perusteluissa esitettyyn viitaten perustuslakivaliokunta toteaa lopuksi esillä olevan sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön määräysten eräiden kalastukseen oikeutettujen verkkokalastuksen kieltämisestä, veneen kalastukseen käytön rajoittamisesta, kalastuksen valvontakustannuksista, kalastuskorttien hintojen määräämisestä ja kalastuskortti-

tulojen jaosta edellyttävän hallitusmuodon 33 §:n ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n tarkoittamalla tavalla eduskunnan suostumusta.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta, jolla ei ole muuta huomauttamista käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen johdosta, kunnioittaen lausuntonaan esittää,

.että puheena olevaan sopimukseen on eduskunnan suostumus tarpeen ja että ehdotus sen hyväksymisestä on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 2 momentissa määrätyllä tavalla ja asia ratkaistava yksinkertaisella ääntenenemmistöllä, sekä

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä johtolauseensa mukaisesti tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä, mutta että sitä ei voida jättää lepäämään.

Perustuslakivaliokunnan puolesta:

Juuso Häikiö

Martti Manninen